

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ตามหลักพุทธธรรม
โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
GUIDELINES TO DEVELOP STUDENTS' COMPETENCY IN THE NEW NORMAL ERA
ACCORDING TO BUDDHIST PRINCIPLES, BANG PA-IN "RACHANUKROH 1"
SCHOOL, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

^[1] ทรศนันท์ อุดมฤทธิ Thatsanan Audomrit ^[2] พระครูวิรุฬห์สุตคุณ Phrakhrui Wirunsuttakun
^[3] อินธา ศิริวรรณ Intha Siriwan

^[1] ^[2] ^[3] มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: kruthatsanan@gmail.com

Article Received: September 06, 2023. Revised: January 11, 2024. Accepted: January 11, 2024.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ 2) เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ตามหลักพุทธธรรม 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ตามหลักพุทธธรรม ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี ใช้กลุ่มตัวอย่างการวิจัยที่เป็นครู 86 คน เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ใช้สถิติวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน คือ ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการคิด ตามลำดับ 2) วิธีการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ตามหลักพุทธธรรม ควรจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้นักเรียนคิด วิเคราะห์ ตั้งคำถาม แล้วหาคำตอบร่วมกัน ผ่านการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน แบบใช้โครงงานเป็นฐาน หรือแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยบูรณาการใช้กิจกรรมที่หลากหลาย ตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของนักเรียน 3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ตามหลักพุทธธรรม มีแนวทางดังนี้ อธิสัสสิกขา คือ ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ มีวินัย สื่อสารด้วยท่าทีสุภาพ มีศีล 5 เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต อธิจิตตสิกขา คือ การถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ และทักษะของตนได้อย่างมีสติ ใช้สติในการช่วยเหลือเกื้อกูลและแก้ปัญหาในชีวิต เอาใจใส่ ไม่ปล่อยปละละเลยงานของตน อธิปัญญาสิกขา คือ ใช้ปัญญาเลือกรับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ ประยุกต์ปัญญาความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญา โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม ใช้ทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีได้อย่างอย่างสร้างสรรค์

คำสำคัญ: สมรรถนะผู้เรียน, ฐานวิถีชีวิตใหม่, หลักพุทธธรรม

ABSTRACT

This research article aimed 1) to study the condition of students' competency development in the new normal era, 2) to study methods for developing students' competency in the new normal era according to Buddhist principles, 3) to study the guidelines to develop students' competency in the new normal according to Buddhist principles. It was an integrated research method. A research sample group was 86 teachers. Data were collected from questionnaires and interviewed with 5 experts. Statistics used for analysis were mean, standard deviation and content analysis. The research results found that; 1) the condition of students' competency development in the new normal era as a whole was at a high level in all 5 aspects; namely problem solving ability, technology ability, communication ability, life skills ability and thinking ability, respectively. 2) The methods for developing students' competency in the new normal era according to Buddhist principles were that learning should be organized with an active learning process that emphasized the students as the main focus, allowing them to think, analyze, ask questions and find answers together through learning in the flipped classroom, project-based or problem-based learning, integrated a variety of activities that respond to students' aptitudes and interests. 3) Guidelines to develop students' competency in the new normal according to Buddhist principles were as follows: Adhisīlasikkhā; behave according to the rules and regulations, be disciplined, communicate in a polite manner, and followed the 5 precepts as the living basis, Adhicittasikkhā; the conscious transmission of one's thoughts, knowledge, understanding, and viewpoints, using consciousness in helping and solving life problems, paying attention and not neglecting your work, Adhipaṇṇāsikkhā; use wisdom to choose and receive information reasonably and making decisions with discernment, applying wisdom and knowledge to prevent and solve problems by considering the impact on oneself, society and the environment and using technological process skills creatively.

Keywords: Students' Competency, The New Normal, Buddhist Educational

บทนำ

ในปัจจุบันโลกเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน นับว่าเป็นยุคที่การเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร การแพทย์ ระบบการเมือง การปกครอง รวมถึงความเจริญก้าวหน้าทางด้านอุปโภคบริโภค ทำให้มนุษย์มีคุณภาพชีวิตที่ดี ในขณะที่เดียวกันสิ่งที่มาพร้อมกับความเจริญด้านต่างๆ นั้นก็คือปัญหาทั้งระดับนานาชาติจนถึงระดับบุคคล ซึ่งมนุษย์นั้นต้องเรียนรู้ ปรับตัวและแก้ปัญหาเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ โดยมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 จะต้องเป็นบุคคลที่พร้อมเรียนรู้และมีทักษะต่างๆ สามารถแก้ปัญหาและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (วิจารณ์ พานิช, 2556)

จากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโควิด-19 ทำให้พฤติกรรมและวิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนไปเป็นยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ เพราะต้องปรับตัวให้อยู่รอดในสภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ ไม่ว่าจะเป็นด้านการงาน การเรียน และธุรกิจ โดยด้านการเรียนนักเรียนจำเป็นต้องเปลี่ยนรูปแบบของการเรียนรู้สู่การเรียนผ่านระบบออนไลน์ทดแทนระบบการเรียนรู้แบบเดิมมากขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดการเรียนต้องหยุดชะงักลงมีการพัฒนาช่องทางการเรียนรู้แบบใหม่ สร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อรองรับสถานการณ์วิกฤตในอนาคต ดังนั้น เยาวชนรุ่นใหม่จึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะความยืดหยุ่น ทักษะการเรียนรู้ตลอดเวลา และทักษะการพัฒนาดตนเองเพื่อรองรับกับภาวะความเปลี่ยนแปลงภายใต้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งทักษะต่างๆ เหล่านี้จะเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการศึกษายุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของศตวรรษที่ 21 กลายเป็นฐานวิถีชีวิตใหม่ที่จะต้องพัฒนาดตนเองให้เป็นทรัพยากรบุคคลส่วนหนึ่งที่มีคุณค่าต่อสังคม (ทงศักดิ์ แสงสว่างวัฒนะ, 2563)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) วางเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยทุกช่วงวัย และได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะคุณลักษณะพื้นฐานและที่จำเป็นของพลเมืองไทยในศตวรรษที่ 21 มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ โดยสถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้นซึ่งการพัฒนาสมรรถนะของบุคคลนั้นมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อโลกในยุคปัจจุบัน หากองค์กรหรือหน่วยงานใดไม่ได้เตรียมความพร้อมเพื่อการรองรับในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรย่อมเสียเปรียบในเชิงการแข่งขันไปโดยปริยาย โดยสมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของบุคคลที่จำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2554)

ประเทศไทยกำลังพัฒนาการศึกษาให้เป็นการศึกษาฐานสมรรถนะ โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) กำหนดให้การศึกษาดำเนินไปเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มเติมจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) โดยมีการกำหนดสมรรถนะที่สำคัญไว้ 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะให้ความสำคัญกับสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทักษะต่างๆ ที่นอกเหนือจากการมีความรู้ตามตำราเรียน เช่น การสื่อสารการแก้ไขปัญหา การใช้เทคโนโลยี และการทำงานแบบรวมพลังเป็นทีม สมรรถนะเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า นอกจากผู้เรียนจะต้องมีความรู้แล้วยังจะต้องสามารถลงมือทำได้จริงด้วย แต่การจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันยังคงประสบปัญหาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะอาชีพและทักษะชีวิตให้เป็นไปตามเป้าหมายและเป็นรูปธรรม ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องมีแนวทางการพัฒนาการศึกษาที่ต่อเนื่อง คือการยกระดับคุณภาพของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาต้องจัดรูปแบบและระบบการเรียนรู้ให้มีคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ มีสติปัญญามีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีพฤติกรรมอันเป็นที่ยอมรับของสังคม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งหลักธรรมที่ควร

นำมาบูรณาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ได้แก่ หลักไตรสิกขา คือ การอบรมทางกาย วาจา จิตใจ และสติปัญญา เป็นข้อที่จะต้องศึกษาปฏิบัติเพื่อฝึกหัดให้สูงขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ เชื่อมโยงศาสตร์ต่างๆ พัฒนาเป็นองค์ความรู้ของตนเอง ไตรสิกขาก็เป็นระบบการปฏิบัติในพุทธศาสนา โดยระบบการศึกษาที่สมบูรณ์จะต้องมีองค์ประกอบพร้อมทั้งไตรสิกขา ได้แก่ อธิศีลสิกขา อธิจิตตสิกขา และ อธิปัญญาสิกขา

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ตามหลักพุทธธรรม โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยผลการวิจัยที่ได้จะมีประโยชน์ต่อครูและหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อไปจัดอบรมการพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของครูเพื่อให้ครูมีแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ตามหลักพุทธธรรม โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ตามหลักพุทธธรรม โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูโรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จำนวน 111 คน และมีกลุ่มตัวอย่างการวิจัยที่ครู จำนวน 86 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางของ Krejcie & Morgan (อ้างใน อีระวุฒิ เอกะกุล, 2544)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จากแนวคิด ทฤษฎี ที่ได้ทบทวนมาแล้ว แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตามลักษณะของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยถามเกี่ยวกับสถานภาพ เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับสภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิดในการแสดงความคิดเห็น และ 2) แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ โดยมีประเด็นคำถามสำคัญเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ตามหลักพุทธธรรม โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 5 ประเด็น ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

3. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม 1) นำเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบประเด็นคำถาม เนื้อหาสาระ ให้มีความครอบคลุมสอดคล้องกับกรอบแนวคิด 2) นำแบบสอบถามปลายเปิด เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและความสอดคล้องของข้อความคำถามกับกรอบแนวคิด แล้ววิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.7-1.00 ถือได้ว่าแบบสอบถามได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญ 3) นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างทดสอบในการวิจัย 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา หรือวิธีของ Cronbach ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.95 จากนั้นทำการปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ก่อนนำไปแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

3.2 แบบสัมภาษณ์ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหากรอบความคิดของการวิจัย 2) สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ตามหลักพุทธธรรม โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามในเบื้องต้น 4) นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในเบื้องต้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 รูป/คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา (Content Validity) 5) นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 รูป/คน มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ แล้วนำไปสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมเป็นขั้นตอน คือ หลังจากการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเปลี่ยนแปลงเป็นรหัสตัวเลขบันทึกลงในโปรแกรมการวิจัยทางสถิติ ดังนี้

1) นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ โดยการตอบแบบสอบถามแล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form)

2) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

3) การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อศึกษาสภาพการส่งเสริมดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้วยการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยยึดเกณฑ์ระดับการให้คะแนนของของบุญชม ศรีสะอาด (2558)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุควิถีชีวิตใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุควิถีชีวิตใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม

สภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุควิถีชีวิตใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	n=86 คน			
	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ความสามารถในการสื่อสาร	4.08	0.53	มาก	3
2. ความสามารถในการคิด	4.01	0.59	มาก	5
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา	4.15	0.62	มาก	1
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	4.08	0.69	มาก	4
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	4.10	0.65	มาก	2
ภาพรวม	4.08	0.56	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุควิถีชีวิตใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการคิด โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

สภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุควิถีชีวิตใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านความสามารถในการสื่อสาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในอันดับมากไปอันดับสุดท้าย คือ ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการสื่อสารในยุควิถีชีวิตใหม่ได้ ครูปรับเนื้อหาและบูรณาการจัดการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการสื่อสารในยุควิถีชีวิตใหม่ ครูมีแผนการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการสื่อสารในยุควิถีชีวิตใหม่ และครูสามารถวัดและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการสื่อสารในยุควิถีชีวิตใหม่ให้เป็นไปตามหลักสูตรการวัดและประเมินผลของโรงเรียน ตามลำดับ

สภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุควิถีชีวิตใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านความสามารถในการคิด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในอันดับมากไปอันดับสุดท้าย คือ ครูปรับเนื้อหาและบูรณาการจัดการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการคิดในยุควิถีชีวิตใหม่ ครูสามารถวัดผลการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการคิดในยุควิถีชีวิตใหม่ให้เป็นไปตามหลักสูตรการวัดและประเมินผลของโรงเรียน ครูมีแผนการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการคิดในยุควิถีชีวิตใหม่ และครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการคิดในยุควิถีชีวิตใหม่ได้ ตามลำดับ

สภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในอันดับมากไปอันดับสุดท้าย คือ ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ได้ ครูสามารถวัดผลการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ให้เป็นไปตามหลักสูตรการวัดและประเมินผลของโรงเรียน ครูมีแผนการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ และครูปรับเนื้อหาและบูรณาการการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ตามลำดับ

สภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในอันดับมากไปอันดับสุดท้าย คือ ครูปรับเนื้อหาและบูรณาการการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ครูสามารถวัดผลการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ให้เป็นไปตามหลักสูตรการวัดและประเมินผลของโรงเรียน ครูมีแผนการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ และครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ได้ตามลำดับ

สภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในอันดับมากไปอันดับสุดท้าย คือ ครูปรับเนื้อหาและบูรณาการการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ครูมีแผนการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ครูสามารถวัดผลการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ให้เป็นไปตามหลักสูตรการวัดและประเมินผลของโรงเรียน และครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ได้ตามลำดับ

2. วิธีการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ตามหลักพุทธธรรม โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.1 ด้านความสามารถในการสื่อสาร ครูควรออกแบบการเรียนรู้ที่เสริมทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนทั้งการพูดสื่อสาร การรู้จักฟัง รู้จักขอบคุณขอโทษ ให้นักเรียนสามารถสื่อสารกับคนอื่นให้เข้าใจ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สามารถรู้ว่า เมื่อไร อย่างไร กับใคร ควรจะสื่อสารอย่างไรจึงจะเป็นการสื่อสารที่ถูกต้องเหมาะสม ครูสามารถใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผ่านการจัดทำโครงการมคคเทศน์น้อย โดยให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่นเกี่ยวกับมรดกทางภูมิปัญญาและวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน ศึกษาเอกสารและหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับชุมชนและท้องถิ่น นำมาเรียบเรียง เขียนบรรยาย และพูดนำเสนอสถานที่สำคัญ หรือประเพณีในท้องถิ่นของตน ครูควรใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มช่องทางการสื่อสารที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารแบบเผชิญหน้า หรือการสื่อสารทางไกล ที่จะทำให้

ผู้สอนและผู้เรียนมีอิสระเสรีที่จะส่งและรับสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะอยู่แห่งหนหรือเวลาใด เพื่อเพิ่มความสะดวก รวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร

2.2 ด้านความสามารถในการคิด ครูต้องสร้างสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่ให้นักเรียนรู้สึกอยากตั้งคำถาม สร้างกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ให้นักเรียนได้คิด วิเคราะห์ ตั้งคำถาม และส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนรู้ ผ่านการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยประเด็นในการตั้งคำถามควรเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของนักเรียน ครูต้องมีส่วนร่วมช่วยในการกระตุ้นหรือเป็นผู้ชวนคิด แล้วให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการหาคำตอบร่วมกัน โดยครูอาจจัดกิจกรรมแบ่งกลุ่มนักเรียนให้ลองตั้งคำถามและหาข้อคำตอบมาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน

2.3 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ครูควรออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Center) ให้นักเรียนได้เผชิญกับปัญหาหรือฝึกแก้ปัญหาด้วยตนเองก่อน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และได้ฝึกทักษะการแก้ปัญหา ได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และการหาแนวทางแก้ปัญหา ผ่านกิจกรรมต่างๆ ด้วยวิธีทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดผลมากกว่าการทำงานตามลำพัง โดยครูอาจใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Method) หรือการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) ให้นักเรียนเรียนรู้กระบวนการทำงานอย่างมีขั้นตอนจากการปฏิบัติจริง มีการวางแผนในการทำงานหรือการแก้ปัญหายังเป็นระบบ สามารถรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล การฝึกเผชิญและแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงานกลุ่ม ใช้ปัญญาในการช่วยเหลือเกื้อกูลและแก้ปัญหาในชีวิตของตนเอง หมู่คณะ และสังคม ตลอดถึงสิ่งแวดล้อมรอบตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2.4 ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต โรงเรียนต้องมีกิจกรรมการพัฒนาความสามารถที่มีความหลากหลาย ตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของนักเรียนที่แตกต่างกัน ผ่านกิจกรรมชุมนุม ชมรมโดยสามารถบูรณาการกิจกรรมในช่วงโมงกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ครูควรสอนให้นักเรียนรู้จักตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็น และแสดงความคิดเห็นของตนเองด้วยกิริยาวาจาสุภาพ สร้างลักษณะนิสัยให้นักเรียนรู้จักระเบียบ ข้อบังคับ กฎเกณฑ์และกติกาตลอดจนมีเมตตากรุณาและเคารพผู้อื่น สามารถจัดการกับความขัดแย้ง ยอมรับและเข้าใจมุมมองหลากหลายแตกต่างทางความคิด รู้จักรับผิดชอบหน้าที่ที่ตนพึงมีต่อหมู่คณะ ชุมชน และสังคมได้อย่างเหมาะสม ผ่านการจัดกิจกรรมเข้าค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรม การเข้าค่ายฟังธรรมและอบรมจิตใจ หรือนำมาบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อย่างจริงจังจนเกิดความเข้าใจและนำไปสู่การปฏิบัติ ทำให้นักเรียนทุกคนเกิดการพัฒนาด้านจิตใจ สามารถเรียนรู้และเข้าใจหลักธรรมที่ถูกต้องจนปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้อง

2.5 ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารต้องมีนโยบายในการพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้าด้วยการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในห้องเรียน ที่จะเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผ่านการใช้การเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ที่ให้นักเรียนเรียนรู้และค้นคว้าด้วยตนเองผ่านวิดีโอการสอนแบบออนไลน์จากที่บ้าน และมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่ม เพื่อสนับสนุนการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันที่โรงเรียน โดยครูและผู้ปกครอง ร่วมกันดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สามารถเลือกและจัดการเวลาในการใช้สื่อสารสนเทศ และดิจิทัลอย่างรู้เท่าทัน ไม่ให้เกิดผลเสียต่อตนเองและผู้อื่น ตัดสินใจที่จะเชื่อหรือไม่เชื่อ ปฏิบัติตามหรือไม่ปฏิบัติตาม โดยเข้าใจวัตถุประสงค์ ประโยชน์และโทษของสื่อ สารสนเทศ ดิจิทัล สร้างและส่งต่อข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเองและครอบครัว

3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ตามหลักพุทธธรรม โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.1 การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ด้านความสามารถในการสื่อสาร : ครูควรออกแบบการเรียนรู้ที่เสริมทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนทั้งการพูดสื่อสาร การรู้จักฟัง รู้จักขอบคุณขอโทษ ให้นักเรียนสามารถสื่อสารกับคนอื่นให้เข้าใจ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สามารถรู้ว่ เมื่อไร อย่างไร กับใคร ควรจะสื่อสารอย่างไรจึงจะเป็นการสื่อสารที่ถูกกาลเทศะ ครูสามารถใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผ่านการจัดทำโครงการมีคฤเทศก์น้อย โดยให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่นเกี่ยวกับมรดกทางภูมิปัญญาและวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน ศึกษาเอกสารและหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับชุมชนและท้องถิ่น นำมาเรียบเรียง เขียนบรรยาย และพูดนำเสนอสถานที่สำคัญ หรือประเพณีในท้องถิ่นของตน ครูควรใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มช่องทางการสื่อสารที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารแบบเผชิญหน้า หรือการสื่อสารทางไกล ที่จะทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีอิสระเสรีที่จะส่งและรับสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นอยู่แห่งหนหรือเวลาใด เพื่อเพิ่มความสะดวก รวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร

3.2 การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ด้านความสามารถในการคิด : ครูต้องสร้างสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่ให้นักเรียนรู้สึกอยากตั้งคำถาม สร้างกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ให้นักเรียนได้คิด วิเคราะห์ ตั้งคำถาม และส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนรู้ผ่านการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยประเด็นในการตั้งคำถามควรเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของนักเรียน ครูต้องมีส่วนช่วยในการกระตุ้นหรือเป็นผู้ชวนคิด แล้วให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการหาคำตอบร่วมกัน โดยครูอาจจัดกิจกรรมแบ่งกลุ่มนักเรียนให้ลองตั้งคำถามและหาข้อคำตอบมาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน

3.3 การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา : ครูควรออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Center) ให้นักเรียนได้เผชิญกับปัญหาหรือฝึกแก้ปัญหาด้วยตนเองก่อน เพื่อให้นักเรียน ได้เรียนรู้และได้ฝึกทักษะการแก้ปัญหาได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และการหาแนวทางแก้ปัญหาผ่านกิจกรรมต่างๆ ด้วยวิธีทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดผลมากกว่าการทำงานตามลำพัง โดยครูอาจใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Method) หรือการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) ให้นักเรียนเรียนรู้กระบวนการทำงานอย่างมีขั้นตอนจากการปฏิบัติจริง มีการวางแผนในการทำงานหรือการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล การฝึกเผชิญและแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงานกลุ่ม ใช้ปัญญาในการช่วยเหลือเกื้อกูลและแก้ปัญหาในชีวิตของตนเอง หมู่คณะ และสังคม ตลอดถึงสิ่งแวดล้อมรอบตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

3.4 การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต : โรงเรียนต้องมีกิจกรรมพัฒนาความสามารถที่มีความหลากหลาย ตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของนักเรียนที่แตกต่างกัน ผ่านกิจกรรมชุมนุม ชมรมโดยสามารถบูรณาการจัดกิจกรรมในช่วงว่างกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ครูควรสอนให้นักเรียนรู้จักตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็น และแสดงความคิดเห็นของตนเองด้วยกิริยาจาสุภาพ สร้างลักษณะนิสัยให้นักเรียนรู้จักระเบียบ ข้อบังคับ กฎเกณฑ์และกติกาตลอดจนมีเมตตากรุณาและเคารพผู้อื่น สามารถจัดการกับความขัดแย้ง ยอมรับและเข้าใจมุมมองหลากหลายแตกต่างทางความคิด รู้จักรับผิดชอบหน้าที่ที่ตนพึงมีต่อหมู่คณะ ชุมชน และสังคมได้อย่างเหมาะสม ผ่านการจัดกิจกรรมเข้าค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรม การเข้าค่ายฟังธรรมและอบรมจิตใจ หรือนำมาบูรณาการกับการ

จัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม อย่างจริงจังจนเกิดความเข้าใจและนำไปสู่การปฏิบัติ ทำให้นักเรียนทุกคนเกิดการพัฒนาด้านจิตใจ สามารถเรียนรู้และเข้าใจหลักธรรมที่ถูกต้องจนปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้อง

3.5 การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี : ผู้บริหารต้องมึนโยบายในการพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้าด้วยการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในห้องเรียนที่จะเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ผ่านการใช้การเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ที่ให้นักเรียนเรียนรู้และค้นคว้าด้วยตนเองผ่านวิดีโอการสอนแบบออนไลน์จากที่บ้าน และมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่ม เพื่อสนับสนุนการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันที่โรงเรียน โดยครูและผู้บริหาร ร่วมกันดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สามารถเลือกและจัดการเวลาในการใช้สื่อสารสนเทศและดิจิทัลอย่างรู้เท่าทัน ไม่ให้เกิดผลเสียต่อตนเองและผู้อื่น ตัดสินใจที่จะเชื่อหรือไม่เชื่อ ปฏิบัติตามหรือไม่ปฏิบัติตาม โดยเข้าใจวัตถุประสงค์ ประโยชน์และโทษของสื่อ สารสนเทศ ดิจิทัล สามารถสร้างและส่งต่อข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเองและครอบครัว

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยมาเพื่ออภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการคิด ซึ่งผลการวิจัยที่พบว่า สภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา มีสภาพอยู่ในอันดับที่หนึ่งนั้น อาจเป็นเพราะจากสาเหตุดังนี้ คือ 1) โลกปัจจุบันมีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นมีรูปแบบที่หลากหลายและยากขึ้น ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะในการวิเคราะห์ปัญหา คิดหาวิธีแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และลงมือทำอย่างมีประสิทธิภาพ 2) เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในชีวิต ผู้เรียนต้องใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการสืบค้นข้อมูล เรียนรู้ ทดลอง และสื่อสาร ซึ่งทักษะเหล่านี้ล้วนเกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา 3) ตลาดงานต้องการคนที่มีทักษะการแก้ปัญหา นายจ้างมองหาพนักงานที่มีทักษะคิดวิเคราะห์ คิดนอกกรอบ ทำงานเป็นทีม และสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ 4) การศึกษาในยุคใหม่เน้นการพัฒนาทักษะชีวิตมากกว่าการท่องจำเนื้อหา การเรียนรู้แบบเน้นสมรรถนะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการแก้ปัญหา คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และลงมือทำ 5) การเรียนรู้แบบออนไลน์และผสมผสานช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ทดลอง ผิดพลาด และแก้ปัญหาด้วยตัวเอง

2. วิธีการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ตามหลักพุทธธรรม โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.1 ด้านความสามารถในการสื่อสาร ควรออกแบบการเรียนรู้ที่เสริมทักษะให้นักเรียนสามารถสื่อสารกับคนอื่นให้เข้าใจใช้การสื่อสารได้ถูกกาลเทศะ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น โดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผ่านการจัดทำโครงการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารแบบเผชิญหน้า หรือการสื่อสารทางไกล ด้วยการบูรณาการกับหลักพุทธธรรม คือ ไตรสิกขา ได้แก่ 1) อภิสัสสิกขาคือการ

ประพจน์ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบที่ถูกต้อง มีวินัยในตนเอง สื่อสารด้วยท่าทีที่สุภาพ มีกิริยามารยาทที่เหมาะสม เคารพในความแตกต่างระหว่างกัน เพื่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข 2) อธิจิตตสิกขาคือมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองอย่างมีสติ 3) อธิปัญญาสิกขาคือการมีปัญญามีความรู้ เลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล เลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีถูกต้อง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพโดยคำนึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม มีความสอดคล้องบางประการกับแนวคิดของบัณฑิตกา จารุมา และพยอม ก้อนในเมื่อง (2563) ที่เสนอไว้ว่า วิธีการพัฒนาทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพควรพัฒนาทั้งทักษะการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพสำหรับการพูด ผู้พูดต้องพัฒนาทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาของตนเองซึ่งจะทำให้ถ้อยคำที่ใช้ในการสื่อสารสมบูรณ์ทั้งเนื้อหาและอารมณ์ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้พูด ส่วนการฟัง ผู้ฟังควรมีความอดทน มีมารยาท มีสมาธิและสติ การฟังและรู้จักกาลเทศะในการตอบกลับหรือถามกลับแก่ผู้พูด อีกทั้งควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมขณะฟัง ในส่วนของการอ่าน ผู้อ่านมีความเสี่ยงต่อการตีความผิดพลาดมากที่สุดเพราะไม่สามารถสื่อสารกับผู้เขียนได้โดยตรงจึงจำเป็นต้องคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรองและตีความเนื้อหาด้วยความรู้พื้นฐานที่สอดคล้องกับเนื้อหานั้นๆ และทักษะสุดท้าย คือการพัฒนาทักษะการเขียนซึ่งสามารถฝึกฝนอย่างเป็นระบบผ่านการคิดประเด็น การทบทวนวรรณกรรม การวางโครงเรื่อง การลงมือเขียน และการทบทวนการเขียนเพื่อให้เกิดความผิดพลาดในการสื่อสารน้อยที่สุด

1.2 ด้านความสามารถในการคิด ควรจัดกิจกรรมใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สร้างสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิด วิเคราะห์ ตั้งคำถาม แล้วให้นักเรียนหาคำตอบร่วมกัน โดยครูต้องมีส่วนช่วยในการกระตุ้นหรือเป็นผู้ชวนคิด ผ่านการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Method) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) โดยการตั้งคำถามควรเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของนักเรียน ครูอาจจัดกิจกรรมแบ่งกลุ่มนักเรียนให้ลองตั้งคำถามและหาข้อคำตอบมาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน ด้วยการบูรณาการกับหลักพุทธธรรม คือ ไตรสิกขา ได้แก่ อธิศีลสิกขา คือ การประพฤติดี สามารถใช้คุณธรรมกำกับความคิด การตัดสินใจได้อย่างมีวิจารณญาณ มีวัฒนธรรมในการใช้ความคิดให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม อธิจิตตสิกขา คือ การฝึกฝนอบรมจิตใจ หมั่นใช้สติปัญญาพิจารณา ใคร่ครวญตรวจหาเหตุผล มีการวางแผน คิดค้น วิเคราะห์และพัฒนาปรับปรุง อธิปัญญาสิกขา คือ ใช้ปัญญาในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณบนหลักเหตุผลอย่างรอบด้าน มีความสามารถคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลด้วยความเข้าใจถึงความเชื่อมโยงของสรรพสิ่งที่อยู่ร่วมกันอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ การตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

2.3 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ควรออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Center) ให้นักเรียนได้เผชิญกับปัญหา ได้เรียนรู้ และได้ฝึกทักษะการแก้ปัญหา พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และการหาแนวทางแก้ปัญหาผ่านกิจกรรมต่างๆ ด้วยวิธีทำงานร่วมกัน ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (Project Method) การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) ให้นักเรียนเรียนรู้กระบวนการทำงานอย่างมีขั้นตอนจากการปฏิบัติจริง มีการวางแผนในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ด้วยการบูรณาการกับหลักพุทธธรรม คือ ไตรสิกขา ได้แก่ อธิศีลสิกขา คือ สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม โดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน อธิจิตตสิกขา คือ การแสวงหาความรู้ มีสติ สมาธิในการศึกษาและทำกิจวัตรประจำวัน ใช้สติในการช่วยเหลือเกื้อกูลและแก้ปัญหาในชีวิตของตนเอง เข้าใจความสัมพันธ์และการ

เปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ อธิปัญญาศึกษา คือ การมีปัญญา มีความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับการวิจัยของสุวิมล ภาวัง (2563) ที่ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเสริมต่อการเรียนรู้บนฐานของ การใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นในการจัดการเรียนรู้ ในช่วงแรกของการเรียนจะเกิดจากบทบาทเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู เพื่อน และตัวผู้เรียน โดยครูจัดเตรียมสิ่งที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งใช้หลักการเรียนแบบปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ให้นักเรียนประสบกับสถานการณ์ในชีวิตจริง ใช้สถานการณ์ปัญหาเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ให้นักเรียนค้นพบและแก้ปัญหา สร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่มเพื่อแก้ปัญหา ให้นักเรียนมีทักษะการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม สามารถแสดงออกถึงความคิดเห็นของตนเองและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2.4 ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต โรงเรียนต้องมีกิจกรรมการพัฒนาความสามารถที่มีความหลากหลาย ตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของนักเรียนที่แตกต่างกัน ผ่านกิจกรรมชุมนุม ชมรมโดยสามารถบูรณาการจัดกิจกรรมในช่วงกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สร้างลักษณะนิสัยให้นักเรียนรู้จักระเบียบ ข้อบังคับ กฎเกณฑ์และกติกาตลอดจนมีเมตตากรุณาและเคารพผู้อื่น ผ่านการจัดกิจกรรมเข้าค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรม หรือนำมาบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้ นำไปสู่การปฏิบัติ ให้นักเรียนทุกคนเกิดการพัฒนาด้านจิตใจ สามารถเรียนรู้และเข้าใจหลักธรรมที่ถูกต้องจนปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้อง ด้วยการบูรณาการกับหลักพุทธธรรม คือ ไตรสิกขา ได้แก่ อธิศีลสิกขา คือ การประพฤติดีด้วยกาย วาจา ใจ วัชรศีลสิกขา คือ การเอาใจฝักใฝ่ ไม่ปล่อยใจฟุ้งซ่านเลื่อนลอย เอาใจใส่กับงาน ไม่ปล่อยปะละเลยงานของตน คอยตรวจตรางานอยู่เสมอ อธิปัญญาศึกษา คือ การมีปัญญา ความรู้ ทักษะชีวิตเท่าทันต่อสิ่งเร้าภายนอก และกิเลสภายในตน สามารถแก้ปัญหาชีวิตได้และต่อยอดพัฒนาไปสู่การปฏิบัติให้เกิดความเจริญงอกงามที่สูงยิ่งขึ้นไป สอดคล้องกับการวิจัยของพระครูโสภณปริยัตยานุกิจ (อาทิตย์), สิริวัฒน์ ศรีเครื่องดง และสุวัฒน์ รักขันโท (2564) ได้เสนอแนวคิดว่าการใช้หลักพุทธธรรมมาบูรณาการในการใช้ทักษะชีวิตเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์กล้าเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต และเตรียมพร้อมต่อการปรับตัว ไม่ว่าจะเป็นการใช้ทักษะด้านศีลเพื่อรักษากายวาจาใจให้ปกติดูแลรักษาตนเอง เท่ากับดูแลสังคมให้น่าอยู่และปลอดภัย การใช้ทักษะด้านสมาธิเพื่อให้มีสติปัญญารู้เท่าทันสถานการณ์ความเป็นไปของโลก ไม่ประมาทไม่ติดเกินเหตุ และการใช้ทักษะด้านปัญญาหาวิธีการรักษาโรคนี้หายและดูแลรักษาตนเอง เพื่อรู้เท่าทันอยู่รอดปลอดภัยและสามารถอยู่ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เป็นภัยคุกคามต่อมนุษยชาติได้อย่างมีความสุข หลักหลักพุทธธรรมจึงมีผลต่อทักษะชีวิต เพราะทำให้ความคิดการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาโดยคิดอย่างสร้างสรรค์ มีวิจรรณญาณโดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบเดิมๆ เข้าใจตนเองและผู้อื่นเวลาเผชิญกับความเครียดหรือสถานการณ์ยามคับขัน ยอมรับความเห็นต่างจากตนและยินดีช่วยเหลือและปฏิบัติตามสังคม ตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้ อย่างมีระบบไม่หลงและไม่มกมาย ที่ส่งผลทางลบต่อร่างกายและจิตใจ สามารถควบคุมตนเองได้อย่างเหมาะสม

2.5 ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารต้องมีนโยบายในการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในห้องเรียน เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Center) ด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผ่านการใช้การเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ที่ให้นักเรียนเรียนรู้และค้นคว้าด้วยตนเองผ่านวิดีโอการสอนแบบออนไลน์จากที่บ้าน และมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่มที่

โรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลอย่างรู้เท่าทัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเองและสังคม ด้วยการบูรณาการกับหลักพุทธธรรม คือ ไตรสิกขา ได้แก่ อธิสัสสิกขา คือ การประพฤติดี มีคุณธรรม รู้จักความพอดี พอประมาณ มีวินัยในการใช้เทคโนโลยีให้เป็นไปตามจุดประสงค์ อธิจิตตสิกขา คือ การใช้เทคโนโลยีอย่างมีสติ รู้เท่าทันสื่อโฆษณา มีวิจารณญาณในการเลือกใช้ สร้างและส่งต่อสื่อสารสนเทศ ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อนำเสนอความคิดอย่างมีจริยธรรม อธิปัญญาสิกขา คือ ใช้ทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมได้อย่างอย่างสร้างสรรค์ รู้จักเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ ได้ถูกต้องเหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม สอดคล้องกับพระมหาจักรพล สิริโร (2564) ได้เสนอแนวคิดที่ว่า จากสถานการณ์โควิด-19 ทำให้ต้องมีการปรับตัวด้านการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนโดยมีการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น ซึ่งการออกแบบการเรียนรู้ในยุคความปกติใหม่นั้นเป็นการออกแบบการเรียนรู้ที่มีลักษณะให้ผู้เรียนได้เป็นผู้กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ และประเมินตนเอง ข้อดีคือทำให้สามารถเรียนรู้ทุกเนื้อหาได้จากทุกคนทุกที่ ทุกเวลา การเลือกใช้โปรแกรมที่ออกแบบมาสำหรับการเรียนการสอนออนไลน์ช่วยลดปัญหาด้านการขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนได้ระดับหนึ่ง แม้ผู้เรียนและผู้สอนจะไม่ได้อยู่ในห้องเรียนเดียวกันแต่ก็ยังสามารถโต้ตอบกันได้ ซึ่งการศึกษาในยุคความปกติใหม่ ผู้สอนควรมีการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน หรือเหมาะสมกับความพร้อมและทรัพยากรของผู้เรียนเพื่อที่จะสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองได้

องค์ความรู้การวิจัย

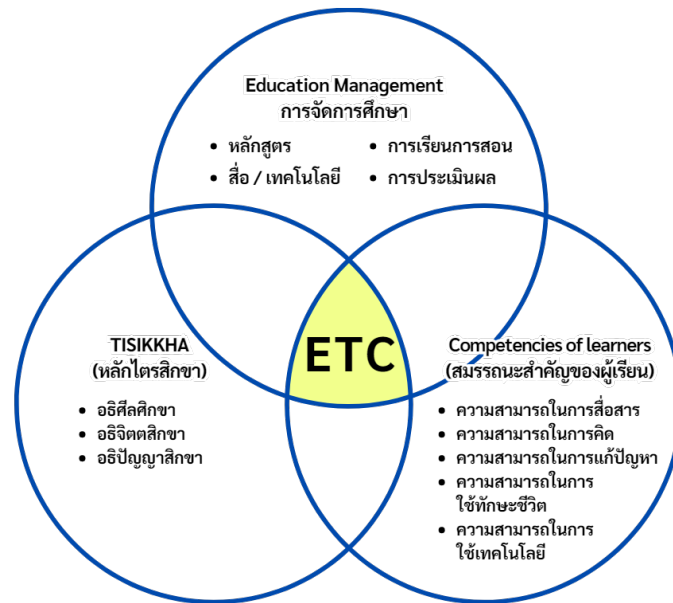
องค์ความรู้การวิจัยเป็นกระบวนการเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ตามหลักพุทธธรรม โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยบูรณาหลักพุทธธรรม คือ ไตรสิกขากับสมรรถนะผู้เรียน 5 ด้าน สรุปลองค์ความรู้การวิจัยเป็น ETC อธิบายได้ดังนี้

กระบวนการเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ตามหลักพุทธธรรม โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปลเป็น ETC โดยมีหลักการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

E = Education Management เป็นการจัดการศึกษา ประกอบด้วยหลักสูตร การเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี และการประเมินผล

T = TISIKKHA เป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ตามหลักพุทธธรรม โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยอภิสัสสิกขา อภิจิตตสิกขา และอภิปญญาสิกขา

C = Competencies of learners เป็นกระบวนการบูรณาหลักพุทธธรรม คือ ไตรสิกขากับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สรุปลดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ด้านความสามารถในการสื่อสาร พบว่า อันดับสุดท้าย คือ ครูสามารถวัดและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการสื่อสาร ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ให้เป็นไปตามหลักสูตรการวัดและประเมินผลของโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการส่งเสริม อบรม พัฒนาครูให้สามารถใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลหลากหลายรูปแบบ เพื่อความสะดวกและมีคุณภาพในการวัดและประเมินผลสมรรถนะของผู้เรียน

1.2 สภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ด้านความสามารถในการคิด พบว่า อันดับสุดท้าย คือ ครูสามารถจัดการเรียนการสอน ที่พัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ด้านความสามารถในการคิด ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ได้ ดังนั้น โรงเรียนจึงควรเพิ่มการส่งเสริม การอบรม การพัฒนาด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

1.3 สภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา พบว่า อันดับสุดท้าย คือ ครูปรับเนื้อหาและบูรณาการการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ดังนั้น โรงเรียนจึงควรเพิ่มการส่งเสริม การอบรม การพัฒนาด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนทั้งในสาระและบูรณาการข้ามสาระเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

1.4 สภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต พบว่า อันดับสุดท้าย คือ ครูสามารถจัดการเรียนการสอน ที่พัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ได้ ดังนั้น โรงเรียนจึงควรเพิ่มการส่งเสริม การอบรม การพัฒนาด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

1.5 สภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี พบว่า อันดับสุดท้าย คือ ครูสามารถจัดการเรียนการสอน ที่พัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ได้ ดังนั้น โรงเรียนจึงควรเพิ่มการส่งเสริม การอบรม การพัฒนาด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อ พัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ยังมีข้อจำกัดประเด็นด้านการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ อาจมีรายละเอียดปลีกย่อยที่มากเกินไป กรอบแนวคิด และข้อคำถามแบบสอบถาม ยังไม่ครอบคลุมและ ชัดเจนในการดำเนินการวิจัย และให้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ควรกำหนดให้มีความหนักแน่นในการ ดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาคุณภาพสมรรถนะนักเรียนในด้านอื่นๆ ที่สอดคล้องกับ หลักสูตร ยุทธศาสตร์ชาติและกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำข้อมูลไปใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพและสมรรถนะของผู้เรียนต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ตาม หลักพุทธธรรมของสถานศึกษาในระดับประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ทองศักดิ์ แสงสว่างวัฒนะ. (2562). New Normal วิถีชีวิตใหม่และการปรับตัวของคนไทยหลังโควิด-19: การ งาน การเรียน และธุรกิจ. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 4(3). 371-386.
- ธีระวุฒิ เอกะกุล. (2544). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุบลราชธานี: วิทยาการพิมพ์.
- บัณฑิตา จารุมหา และพยอม ก้อนในเมือง. (2563). วิถีพัฒนาทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ. **วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์**. 6(1). 406-413.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.
- พระครูโสภณปริยัตยานุกิจ (อาทิตย์), สิริวัฒน์ ศรีเครื่องดง และสุวัฒน์ รักขันโท. (2564). ทักษะการใช้ชีวิต ในสถานการณ์โควิด 19 ตามหลักพุทธจิตวิทยา. **วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์**. 7(2). 409-410.
- พระมหาจักรพล สิริธโร. (2564). การศึกษาในยุค New Normal. **Journal of Modern Learning Development**. 6(6). 355-357.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- รมณภัทร กตตน์วงศ์กร. (2557). การศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจากโกลมประเสริฐอุทิศ สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ตาตาพับลิเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุวิมล ภาวัง. (2563). การพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาแบบร่วมมือด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเสริมต่อการเรียนรู้บนฐานของการใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เอกสิทธิ์ ชินทรภูมิ, มาเรียม นิลพันธุ์, อนิรุทธิ์ สติมัน และวิสูตร โพธิ์เงิน. (2564). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด STEAM เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. 11(11). 130-130.